

תפ"ח (ירושלים) 28963-05-15 - מדינת ישראל נ' פאדי סאלח

תפ"ח (ירושלים) 28963-05-15 - מדינת ישראל נ' פאדי סאלח מחוזי ירושלים

תפ"ח (ירושלים) 28963-05-15

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד

פאדי סאלח (עציר)

על-ידי ב"כ עו"ד לאה צמל

בית-המשפט המחוזי בירושלים

[23.03.2016]

לפני כב' השופטים: י' נועם, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

גזר-דין

השופט י' נועם:

1. בהכרעת-דין מיום 8.2.16, הורשע הנאשם, על-פי הודאתו, בעבירת חבלה בכוונה מחמירה - לפי סעיף 329 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין). הודאתו של הנאשם ניתנה בגדרו של הסדר טיעון, לפיו הוגש נגד הנאשם כתב-אישום מתוקן, שבו תוקנו עובדות כתב-האישום, והעבירות של ניסיון רצח ושיבוש הליכי משפט אשר יוחסו לו בכתב-האישום המקורי הומרו לעבירת חבלה בכוונה מחמירה. על-פי הסדר הטיעון, עותרים הצדדים להטלת עונש מוסכם של 12 שנות מאסר בפועל בצד מאסר על-תנאי. כן הוסכם, כי המאשימה תעתור לרכיב עונשי של פיצוי לנפגעי העבירה, וכי ההגנה תהיה חופשית בטיעוניה בעניין רכיב כספי זה. עוד הוסכם בגדרו של ההסדר, כי בטיעונים לעונש לא יחרגו הצדדים מעובדות כתב-האישום המתוקן, לא יסתרו אותן ולא יוסיפו עליהן. ב"כ המאשימה הבהירה, כי ביסוד הסדר הטיעון, עמדו, בין-השאר, שיקולים הנוגעים לקשיים ראייתיים.

2. להלן עובדות כתב-האישום המתוקן, העומדות ביסוד הודאתו והרשעתו של הנאשם. ביום 25.4.15, בסמוך לשעה 22:00, נהג הנאשם ברכבו בשכונת א-טור במזרח ירושלים, לאחר שסיים הסעה פרטית של נוסע ברכבו, במסגרת עבודתו כנהג הסעות פרטיות. בעת ובמקום האמורים, הבחין הנאשם בקבוצה של שוטרי יס"מ ומג"ב (להלן - השוטרים) ששהו במקום במסגרת פעילות משטרתית; ואשר עמדו על המדרכה בקרן הרחובות סלימאן אל-פארסי ורבעה אל-עדוויה. באותה עת החליט הנאשם לבצע פיגוע דריסה כלפי כוחות הביטחון שעמדו במקום. בהמשך לאמור, בסמוך לשעה 22:38, נסע הנאשם לעברם של השוטרים ופגע בהם בכוונה להסב חבלות חמורות, וכלשון כתב-האישום - "הגיה הנאשם כשהוא נוהג ברכבו, לחץ על דוושת הגז ברכב, האיץ את מהירותו, עלה על המדרכה עליה עמדו השוטרים תוך שהוא סוטה בחדות בכיוונום ופגע בהם בכוונה לגרום להם נכות או מום או חבלה חמורה, תוך שהוא צועק 'אללה אכבר'". בהמשך, נמלט הנאשם ברכבו מהזירה. הוא נסע במהירות לכיוון המשך רחוב סלימאן אל-פארסי, ולאחר שנתקל בחסימת בטון, שלא אפשרה לו להמשיך בנסיעה - המשיך בהימלטות רגלית. על-פי האמור בכתב-האישום, כתוצאה ממעשיו של הנאשם נגרמו לשוטרת י' ג' - "חבלות ושפשופים בפנים ובגפיים"; לשוטר א' א' - שבר בשורש כף יד שמאל; לשוטר ל' ס' - "שפשופים וכאבים בגפיים, בכתף ובאגן"; ולשוטר י' מ' - "כאבים בגפיים" (כלשון כתב-האישום). ארבעת השוטרים פונו לבית-חולים לקבלת טיפול רפואי. במעשיו המתוארים לעיל ניסה הנאשם לפגוע בשוטרים בנשק פוגעני, בכוונה להטיל בהם נכות או מום, או לגרום להם חבלה חמורה; והורשע, כאמור, בעבירת חבלה בכוונה מחמירה.
3. הנאשם הנו יליד 1983 נשוי ואב לארבעה ילדים, כאשר האחרונה נולדה לאחר מעצרו. מדובר בהרשעתו הראשונה בדיון. לדברי הסגורית, הנאשם מתגורר עם משפחתו בדירה שכורה במזרח ירושלים והשתכר עד למעצרו כנהג הסעות פרטיות.
4. בדיון בפרשת גזר-הדין, שהתקיים ביום 8.2.16 בתכופ למתן הכרעת-הדין, התמקדו טיעוני הצדדים אך בעניין רכיב הפיצוי למתלוננים, שהנו הרכיב שנותר במחלוקת על-פי הסדר הטיעון בכתב. ב"כ המאשימה ציינה, כי בזירה היו תשעה שוטרים, כאשר, כאמור בכתב-האישום, רק ארבעה מהם נפגעו פיסיית. לגרסתה, נפגעי העבירה הזכאים לפיצוי במסגרת ההליך הפלילי, אינם רק השוטרים שנפגעו פיסיית, אלא גם שוטרים שנאלצו לקפוץ מהמדרכה על-מנת שלא להיפגע, ואשר נגרם להם נזק נפשי בשל הטראומה שחוו. על-רקע זה, הגישה ב"כ המאשימה הצהרות נפגעי-עבירה של חמישה מהשוטרים (ת/1-ת/5): שניים מהם - א' א' ו-ל' ס' - שהפגיעה בהם צוינה בכתב-האישום, וכן שלושה נוספים שהפגיעה בהם לא הוזכרה בכתב-האישום המתוקן. היא הוסיפה וציינה, כי שניים מהנפגעים - י' ו-א', בחרו שלא להגיש הצהרות נפגעי עבירה, וכי נפגע נוסף טרם החליט אם להגיש הצהרה, אם לאו.
5. ב"כ הנאשם טענה, כי אין לראות כנפגעי עבירה, שוטרים שדבר פגיעתם לא צוין בכתב-האישום, ובפרט כאשר בכתב-האישום צוין כי רק ארבעה שוטרים נפגעו פיסיית, מבלי שצוין כמה שוטרים ניצבו על המדרכה עובר לאירוע הדריסה. באשר לארבעת השוטרים שנפצעו, לא הקלה הסניגורית ראש בפגיעות ובסבל שנגרם להם, אך גרסה כי אין לחייב את הנאשם לשלם להם פיצויים, נוכח העובדה שמדובר בשוטרים, אשר זכאים לתגמולים על-פי דין, ולחלופין טענה כי הפיצוי אמור להיות "בשיעור מוגבל מאוד".
6. לאחר תום השמעת טיעוני הצדדים בעניין העונש, הגישה המאשימה הצהרה נוספת של נפגע עבירה, י' מ', אשר הפגיעה בו תוארה בכתב-האישום המתוקן. בנוסף, הגישה המאשימה בקשה לחילוט רכבו של הנאשם, אשר באמצעותו בוצעה העבירה. ההגנה התנגדה לבקשה, בציינה כי למעשה מדובר ברכיב עונשי החורג מהסכמות הצדדים במסגרת הסדר הטיעון. בעניין זה נשמעו על-ידי הצדדים טיעונים משלימים ביום 10.3.16.

7. לעבירה שבה הורשע הנאשם על-רקע נסיבות ביצועה, חומרה מופלגת, זאת לנוכח מהותה, נסיבות ביצועה ותוצאותיה. כאמור, הנאשם החליט לבצע פיגוע טרור בדרך של דריסת שוטרים, מתוך כוונה לגרום להם חבלות חמורות; והוציא תכניתו הזדונית אל הפועל עת הסיט את רכבו, אגב האצתו, לעבר שוטרים שניצבו על המדרכה ופגע בהם. כאמור, ארבעה שוטרים נפגעו בדרגות פציעה שונות, ונזקקו לטיפול רפואי; ולמרבה המזל, לא הסתיים האירוע בפגיעות בנפש, אלא בפגיעות גוף בלבד. על-גזר-הדין ליתן ביטוי הולם לערך של שלמות הגוף וקדושת החיים של כלל הציבור - אזרחים וגורמי אכיפת החוק - שהנאשם ומפגעים אחרים מבקשים לחלל בפיגועי טרור, כמו "פיגועי דריסה", כמו בענייננו, או פיגועים באמצעים אחרים. על העונש אף להוקיע את מעשיהם של אלו שמבקשים לפגוע באנשי כוחות הביטחון - שוטרים וחילים - העושים לילות כימים לשמירת הסדר הציבורי ולהגנה על ביטחונם של הציבור בכל מקום ואתר. על-רקע האמור, ולנוכח חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, יש להחמיר בדין של הנאשם ולגזור עליו מאסר ממושך - זאת משיקולים של גמול והוקעת המעשים, מטעמים של הגנה על ביטחון הציבור, וכן מתכלית של הרתעה ממשית אפקטיבית - אישית וכללית. כאמור, הצדדים הגיעו להסכמה בדבר רכיב המאסר; ולפיכך, אין צורך לבחון את עונשו של הנאשם לפי עקרונות התווית הענישה שנקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין.
- בנסיבותיו של המקרה הנדון, החלטנו שלא לסטות מהסדר הטיעון בכל הנוגע לרכיב המאסר בפועל המוסכם, של 12 שנות מאסר; זאת לאור ההלכה הפסוקה, המורה כי ככלל על בית-המשפט לאשר הסדרי טיעון בשל הטעמים הקשורים בחשיבותם ובמעמדם של הסדרים אלו (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577 (2002)). עונש המאסר המוסכם הנו הולם, ומאזן באופן ראוי בין חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, לבין מכלול נסיבותיו האישיות של הנאשם והודאתו במיוחס לו; וזאת בהתחשב בקשיים הראייתיים שעמדו ביסוד הסדר הטיעון.
8. באשר למחלוקת בעניין הפיצויים לנפגעי העבירה, סבורים אנו כי יש מקום לפצות את ארבעת השוטרים שנפגעו כמתואר בכתב-האישום, זאת בגין הפגיעה הפיסית שהוסבה להם בצד הטרואמה הנפשית שנלוותה לכך. השאלה, האם מי מהשוטרים זכאי לפיצוי או לתגמולים על-פי דין בגין פגיעתו במסגרת מילוי תפקידו כשוטר, אינה מעלה ואינה מורידה לעניין הפיצוי שהללו זכאים לקבל מהנאשם לפי סעיף 77 לחוק העונשין, בגין הפגיעה בהם, שנגרמה במעשה מכוון. עם זאת, איננו סבורים, כי יש נפגעי עבירה נוספים מעבר לארבעת השוטרים האמורים, הזכאים לפיצוי במסגרת גזר-דין זה, זאת הואיל ובעובדות כתב-האישום המתוקן, לא צוין כי היו תשעה שוטרים בזירה, וממילא לא צוין כי היו שוטרים נוספים שנגרם להם נזק נפשי, מעבר לארבעת השוטרים שנפגעו פיסית. לנוכח האמור, ולאור העובדה שבהסדר הטיעון הוסכם כי בטיעונים לעונש "לא יחרגו הצדדים מעובדות כתב-האישום המתוקן - לא יסתרו אותן ולא יוסיפו עליהן" - אין בסיס לעתירת המדינה לפסיקת פיצויים לשוטרים נוספים.
9. בכל הנוגע לרכב אשר באמצעותו בוצע פיגוע הדריסה, הרי שהמדינה מבקשת, כאמור, לחלט לטובת המדינה, בהתאם לסעיף 39 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש] התשכ"ט-1969; ואילו ההגנה גורסת, כי אין מקום להורות על חילוט הרכב, שכן מדובר, למעשה, ברכיב עונשי אשר לא בא בגדרם של רכיבי הענישה שהוסכם עליהם במסגרת הסדר הטיעון.

בית-משפט מוסמך להורות על חילוט חפץ שנתפס כמוצג (רע"פ 4105/06 ג'אבר נ' מדינת ישראל (2.1.07)); ובעניין זה מורה סעיף 39 (א) לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), כדלהלן: "על אף האמור בכל דין, רשאי בית-המשפט, בנוסף על כל עונש שיטיל, לצוות על חילוט החפץ שנתפס לפי סעיף 32 או שהגיע לידי המשטרה כאמור בסעיף 33, אם האדם שהורשע במעשה העבירה שנעשה בחפץ או לגביו הוא בעל החפץ; דין צו זה כדין עונש שהוטל על הנאשם".

צו חילוט יכול להיעשות בין בגזר-הדין, ובין על-פי עתירה נפרדת מטעם טובע. הואיל וסמכות החילוט היא סמכות שברשות, והיות שדינו של החילוט כדין עונש, מצווה בית-המשפט לתת דעתו גם על השלכות החילוט וכיצד הוא משתלב במערך רכיביו האחרים של גזר-הדין (ע"פ 6234/03, מדינת ישראל נ' מראד זיתאוי (9.3.05)). חילוט, על בסיס הסעיף הנ"ל, נועד - בין-השאר - למנוע ביצוע של עבירות באמצעות אותו רכוש, למנוע מעברין את שכר העבירה, או להבטיח תשלומם של קנס (ע"פ 2963/13, מדינת ישראל נ' פלוני (10.2.14) בפסקה 34). כן נפסק, כי חילוט רכוש בנוסף לעונש, בעקבות הרשעה, "לא יעשה כדבר שבשגרה, אלא רק במקרים שבהם קיימת זיקה מובהקת בין ביצוע העבירה לבין הרכוש שחילוטו מתבקש, ובשים לב למכלול הענישה בנסיבות העניין" (ע"פ 2963/13, בעניין פלוני, לעיל).

החלטנו שלא להידרש להכרעה במחלוקת שבין הצדדים, בשאלה - האם חילוט הרכב הנו בבחינת רכיב עונשי בגזר-הדין, שהיה מקום לצינו במסגרת הסדר הטיעון, אם לאו; זאת הואיל וסבורים אנו, כי בנסיבות העניין ראוי ומתחייב להורות על חילוט רכבו של הנאשם, שבאמצעותו בוצע פיגוע הדריסה, אף שרכיב זה לא צוין בהסדר הטיעון.

10. על-יסוד האמור לעיל, ובהתאם להסדר הטיעון, ובכלל זה ההסכמה בדבר רכיב המאסר בפועל, אנו גוזרים את דינו של הנאשם, כדלהלן:

א. לשתיים-עשרה שנות מאסר בפועל, מיום מעצרו - 25.4.15.

ב. לשמונה-עשר חודשי מאסר על תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירה לפי סעיף 329 לחוק העונשין.

ג. לששה חודשי מאסר על תנאי, שלא יעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר עבירת אלימות כלפי אדם שתסב חבלה של ממש.

ד. לפיצוי ארבעת השוטרים שנפצעו, כמפורט בכתב-האישום, בסכום של 10,000 ₪ לכל אחד. הפיצויים יופקדו בקופת בית-המשפט עד ליום 1.5.16.

רכבו של הנאשם, שבאמצעותו בוצעה הדריסה, יחולט למדינה.

בהסכמת הצדדים, ניתן צו להחזרת שלושה מוצגים לנאשם - מחשב ושני טלפונים ניידים.

הפרקליטות תודיע לארבעת השוטרים על פסיקת הפיצויים, ותמסור את פרטיהם למזכירות בית-המשפט לצורך גביית הפיצויים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ג אדר ב' התשע"ו, 23.3.16, במעמד ב"כ המאשימה, הסניגורית, הנאשם ומתורגמן בית-המשפט לשפה הערבית.